

Orquestra Filharmònica de La Scala & Chailly —Concert inaugural de la temporada

Palau 100

Dilluns, 3 d'octubre de 2022 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el patrocini de:

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Orchestra Filarmonica della Scala

Riccardo Chailly, director

I

Ludwig van BEETHOVEN (1770-1827)

Simfonia núm. 1 en Do major, op, 21

Adagio molto. Allegro con brio

Andante cantabile con moto

(Menuetto) – Allegro molto e vivace

Finale – Adagio, allegro molto e vivace

II

Gustav MAHLER (1860-1911)

Simfonia núm. 1 en Re major, “Tità”

Langsam schleppend

Kräftig bewegt

Feierlich und gemessen

Stürmisch bewegt

Durada del concert: 103 min

Primera part: 30 minuts; Pausa: 20 minuts; Segona part: 53 minuts.

#clàssics #llegendes

MÁS DE
20
AÑOS
APOSTANDO POR LA MÚSICA

Poema

el terra i el cel

dibuixa dues línies horitzontals, paral·leles.
comença per la de sota.

deixa-hi, a l'entremig,
prou espai per respirar, per morir-hi.

desvesteix l'ull.
arrisca't a no dir-hi la teva.

Eduard Escoffet

2016

Comentari

El concert d'avui ens proposa les dues primeres simfonies de dos noms imprescindibles de la història d'aquest gènere, com són Ludwig van Beethoven i Gustav Mahler. Beethoven va situar la simfonia en una altra dimensió allunyant-se progressivament dels models anteriors de Franz Joseph Haydn o Wolfgang Amadeus Mozart, amb un llenguatge original i innovador que obrirà la porta al Romanticisme (bons exemples en seran la *Tercera*, la *Cinquena* o la *Novena*). El llenguatge simfònic de Beethoven va marcar profundament tot el que va venir després d'ell. I en l'evolució d'aquest gènere trobarem, per descomptat, Mahler, que portarà les seves simfonies a un punt culminant de la història de la música endinsant-nos a través d'aquestes cap a la modernitat del segle XX.

LA PRIMERA DE NOU

Beethoven va compondre la seva *Primera Simfonia* relativament tard. En el moment de l'estrena ja té vint-i-nou anys, una edat en què Haydn i Mozart ja n'havien escrit un bon grapat (Haydn, una vintena, i Mozart, més de trenta). En el cas del geni de Bonn, la *Primera* l'estrenà al Teatre Imperial de la Cort de Viena el 2 d'abril de l'any 1800. Fins en aquell moment, ja havia compost algunes obres destacades (unes quantes *Sonates per a piano*, els primers *Trios* i *Quartets*, el *Septet* i els dos primers *Concerts per a piano*). Però estrenar una simfonia era diferent, significava molt, especialment en una ciutat com Viena, tan lligada a Haydn i Mozart. Segurament per això, Beethoven va voler incloure en aquell concert músiques d'aquests autors (una ària i un duet de l'òratori *La Creació* de Haydn, i una *Simfonia* de Mozart). Però també van sonar altres obres de Beethoven, com un dels seus *Concerts per a piano*, el *Septet*, i una improvisació del mateix compositor al piano. El plat fort, però, era la *Simfonia*, que va sonar al final de tot del concert. La crítica de l'estrena parlava d'una simfonia “plena d'art, novetat i riquesa d'idees”, tot i que l'ús dels instruments de vent no va acabar d'agradar tothom: “semblava més música de banda militar que no pas per a una orquestra”.

L'inici del primer i de l'últim moviment –on Beethoven fa evident el seu sentit de l'humor–, són altres moments de l'obra que van desconcertar el públic, però l'obra de seguida va ser acceptada.

Hector Berlioz, anys més tard, en l'estudi crític que va dedicar a les *Simfonies* de Beethoven, destacà especialment l'"Scherzo", que considerava "*d'una frescor, agilitat i gràcia exquisides. És l'única novetat real d'aquesta Primera Simfonia, en la qual la idea poètica, tan gran i rica en la majoria d'obres que van seguir aquesta, no es veu tan clarament*".

LA VIDA EN UNA SIMFONIA

Gustav Mahler va compondre la *Primera Simfonia* en l'etapa en què començava a fer-se un nom com a director d'orquestra, en un moment en què ja havia aconseguit treballar en importants ciutats europees, com ara Leipzig, Praga o Budapest. Precisament serà al teatre d'òpera d'aquesta darrera ciutat, on Mahler treballava com a director musical, on l'any 1889 estrenarà aquesta obra. Inicialment l'anomena poema simfònic i l'estructura en dues parts i cinc moviments. La rebuda de l'obra no és gaire favorable, i descol·loca els espectadors i els crítics, que veuen en aquella *Simfonia* una música molt diferent d'allò que estan acostumats, en una època en què els referents són Brahms o Beethoven. Mahler inclou sons d'ocells, tonades i ritmes populars. El públic necessitarà temps per acostumar-s'hi, però tanmateix el compositor voldrà revisar l'obra en diverses ocasions. Finalment, aquell poema simfònic acabarà sent una simfonia. Tindrà quatre moviments –després de suprimir el segon, titulat "Blumine"– i portarà com a nom *Tità*, en referència a la novel·la de Jean Paul que Mahler ha llegit en aquells anys. El llibre, publicat l'any 1803, explica la vida d'un heroi, des de la joventut fins a la maduresa.

La *Simfonia* comença de manera misteriosa, gairebé màgica. Els sons llunyans d'unes fanfares ens evoquen temps passats i es barregen amb el cant dels ocells, en què destaca especialment el cucut. Després d'aquesta introducció arribarà el tema principal del primer moviment, que prové d'una cançó del cicle *Lieder eines fahrenden Gesellen* (Cançons d'un company errant), escrit per Mahler uns anys abans. És una música que ens porta a passejar per la naturalesa, en un retorn al passat, a un temps feliç. El segon moviment és un "Scherzo" i es basa en una dansa popular, un *ländler*, que Mahler construeix a partir d'una altra cançó seva, alegre i de caràcter amorós. El text de la tonada original fa referència a una rotllana i la música ens hi porta, en una mena de roda del destí. A continuació arriba una marxa fúnebre –la referència a la mort serà constant en totes les *Simfonies* del compositor–, que Mahler construeix a partir de la cançó infantil *Frère Jacques*, amb un gran solo inicial del contrabaix solista. Aquesta marxa fúnebre, que Mahler descriu "*a la manera de Callot*", s'inspira al seu torn en un gravat de Moritz von Schwind, *La processó fúnebre del caçador*, en què es poden observar diversos animals del bosc portant el taüt d'un caçador. La marxa s'interromp pels sons d'una mena de festa jueva (o bohèmia). És un gran contrast entre la vida i la mort. L'obra acaba amb un moviment que Mahler titularà inicialment "Dall'inferno al paradiso", i que és el pas de la foscor a la llum. Aquest final culmina el camí d'aquest viatge existencial. Mahler recupera aquí els sons de l'inici de la *Simfonia*, tot donant així unitat a l'obra. La part final, grandiosa, evoca el triomf de l'heroi.

Deia Gustav Mahler, en referència a les seves dues primers *Simfonies*, *Tità* i *Resurrecció*: "*Tota la meua vida hi està continguda. Allà, hi he abocat les meues experiències i els meus sofriments*". Aquest viatge vital de Mahler, en el fons també és el nostre.

Que gaudim d'un bon concert!

Pere-Andreu Jariod, divulgador musical

Palau
de la Música
Catalana

Abona't a
Palau 100

Temporada
2022-2023

Filharmònica
de La Scala & Chailly

André Schuen

Simfònica Viena
& Wellber

Orquestra dels Camps Elisis
& Herreweghe

Mahler Chamber Orchestra
& Uchida

Simfònica de Bamberg,
Hrůša & Kopatchinskaja

Simfònica Anvers
& Elim Chan

Monteverdi Choir
& Gardiner

Orquestra Filharmònica de Berlín
& Petrenko

musicAeterna
& Currentzis

Més informació i venda
d'entrades individuals
i abonaments a
www.palaumusica.cat

Segueix-nos
a les xarxes

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Govern de les Illes Balears
Departament de Cultura

Barcelona
Capital Cultural
i Científica

Biografies

Orchestra Filarmonica della Scala

© Silvia Lelli

Fou fundada el 1982 per Claudio Abbado i els músics de La Scala amb l'objectiu de desenvolupar el repertori simfònic. Ha continuat essent un conjunt autogestionat fins avui. Carlo Maria Giulini en va ser el primer director i en dirigí les primeres gires internacionals; Riccardo Muti, director titular del 1987 al 2005, en va promoure el creixement artístic i, així, va esdevenir formació habitual convidada a les més prestigioses sales de concerts internacionals. Des dels inicis ha estat dirigida per batutes de renom internacional, entre els quals cal esmentar Leonard Bernstein, Giuseppe Sinopoli, Seiji Ozawa, Zubin Mehta, Esa-Pekka Salonen, Riccardo Chailly, Yuri Temirkànov, Daniele Gatti, Fabio Luisi i Gustavo Dudamel. Ha establert una col·laboració profunda amb Myung-Whun Chung i Daniel Harding. Daniel Barenboim, director musical de La Scala del 2006 al 2015, i Valery Gergiev en són membres honoraris, com també Georges Prêtre, Lorin Maazel i Wolfgang Sawallisch. El 2015 Riccardo Chailly va ser-ne nomenat director titular. Durant els anys següents l'orquestra va assolir un nou estàndard d'interpretació. Les gires i els enregistraments també han contribuït a la reputació de la formació.

Els darrers trenta-cinc anys ha fet gires que sumen més de vuit-cents concerts. Entre les fites importants s'inclouen actuacions als Estats Units amb Riccardo Chailly i a la Xina amb Myung-Whun Chung. Des dels orígens té un interès especial en la música contemporània i cada temporada presenta una nova obra encarregada a un important compositor.

Des del 2013 acull el Concerto per Milano a la Piazza del Duomo, un aclamat esdeveniment gratuït al qual assisteixen més de 40.000 persones en cada edició. El projecte educatiu Sound, Music!, dedicat als infants de l'escola primària, apropa la música a un públic més ampli i s'adreça especialment als joves. La Filarmonica della Scala també dona suport a les principals institucions científiques i organismes sense finalitat de lucre de Milà a través de concerts especials i assajos oberts pertanyents al cicle Prove Aperte.

L'orquestra ha fet nombrosos enregistraments. Entre els darrers, Decca va publicar el 2017 *Obertures, preludis i intermezzos* d'òperes estrenades a La Scala i, el 2019, *The Fellini album*, amb música de cinema de Nino Rota. Els seus llançaments més recents són *Cherubini discoveries* i *Respighi*, que formen part de la lloada sèrie que celebra els grans compositors italians. El seu darrer llançament *Musa italiana* celebra la música inspirada en Itàlia i inclou la simfonia *italiana* de Mendelssohn i les dues obertures *In stile italiano* de Schubert, així com tres obertures d'òperes italianes de Mozart estrenades a Milà.

L'activitat de la Filarmonica della Scala rep el suport com a soci principal d'UniCredit.

Amb la col·laboració de:

Riccardo Chailly, director

És el director musical del Teatro alla Scala i el titular de la Filarmonica della Scala. Ha estat Kapellmeister de la Gewandhausorchester de Leipzig, l'orquestra més antiga d'Europa, i va dirigir durant setze anys la Royal Concertgebouw Orchestra d'Amsterdam com a titular. Actualment és director titular de l'Orquestra del Festival de Lucerna, càrrec que havia ocupat anteriorment Claudio Abbado.

Dirigeix habitualment les orquestres simfòniques europees més importants, entre les quals les filharmòniques de Viena, Berlín i Nova York, les orquestres de Cleveland i Filadèlfia, i la Chicago Symphony Orchestra. És convidat habitualment a festivals, com el de Salzburg i els BBC Proms.

La seva carrera com a director d'òpera inclou produccions al Teatro alla Scala, Wiener Staatsoper, Metropolitan Opera, Sant Francisco Opera, ROH Covent Garden, Bayerische Staatsoper i Opernhaus de Zurich.

Riccardo Chailly és artista exclusiu de Decca. Ha estat homenatjat, en els seus més de cent cinquanta CD, amb nombrosos premis, entre els quals l'ECHO Klassik en dues ocasions (2012 i 2015). Entre els premis més recents, ha rebut el Premi Gramophone com a enregistrament de l'any per la integral de les *Simfonies* de Brahms. La seva activitat discogràfica amb la Filarmonica della Scala, renovada el 2013 amb *Viva Verdi*, en commemoració dels dos-cents anys del naixement del compositor, inclou un CD editat el 2017 amb *Obertures, preludis i intermezzos* d'òperes que van tenir la primera representació al Teatro alla Scala. El 2019, el segell va publicar *The Fellini album*, amb música de cinema de Nino Rota. Els darrers llançaments són *Cherubini discoveries* i *Respighi*, tots dos de la lloada sèrie que celebra els grans compositors italians. El disc *Musa Italiana*, publicat recentment, inclou la simfonia *italiana* de Mendelssohn i les dues obertures *In stile italiano* de Schubert, així com tres obertures d'òperes italianes de Mozart estrenades a Milà.

Formació

Orchestra Filarmonica della Scala

Violins primers

Francesco Manara (Concertino)

Daniele Pascoletti★

Gianluca Turconi★

Duccio Beluffi

Rodolfo Cibir

Damiano Cottalasso

Alessandro Ferrari

Agnese Ferraro

Alois Hubner

Fulvio Liviabella

Andrea Pecolo

Suela Piciri

Gianluca Scandola

Enkeleida Sheshaj

Corine Van Eikema

Lucia Zanoni

Violins segons

Giorgio Di Crosta★

Anna Longiave

Anna Salvatori

Emanuela Abriani

Stefano Daller

Antonio Mastalli

Roberta Miferi

Leila Negro

Roberto Nigro

Gabriele Porfidio

Estela Sheshi

Evguenia Staneva

Francesco Tagliavini

Alexia Tiberghien

Violas

Simonide Braconi*
Matteo Amadasi
Giorgio Baiocco
Carlo Barato
Maddalena Calderoni
Thomas Cavuoto
Marco Giubileo
Francesco Lattuada
Giuseppe Russo Rossi
Luciano Sangalli
Federica Mazzanti
Marcello Schiavi

Violonceli

Alfredo Persichilli*
Martina Lopez
Jakob Ludwig
Gabriele Garofano
Simone Groppo
Gianluca Muzzolon
Beatrice Pomarico
Marcello Sirotti
Massimiliano Tisserant
Alberto Senatore

Contrabaixos

Francesco Siragusa*
Alessandro Serra
Attilio Corradini
Omar Lonati
Michelangelo Mercuri
Roberto Parretti
Emanuele Pedrani
Fabrizio Buzzi
Giorgio Magistroni

Flautes

Andrea Manco*
Massimiliano Crepaldi
Serena Zanette

Piccolo

Francesco Guggiola

Oboès

Nora Cismondi★

Augusto Mianiti

Andrea Arcieri

Corn Anglès

Renato Duca

Clarinets

Fabrizio Meloni★

Christian Chiodi Latini

Fabrizio Fadda

Clarinet baix

Stefano Cardo

Fagots

Valentino Zucchiatti★

Alejandra Rojas★

Nicola Meneghetti

Contrafagot

Marion Reinhard

Trompes

Danilo Stagni★

Giovanni Emanuele Urso★

Roberto Miele★

Stefano Curci

Piero Mangano

Claudio Martini

Giulia Montorsi

Andrea Mancini

Chiara Taddei

Trompetes

Francesco Tamiami★

Marco Toro★

Gianni Dallaturca

Nicola Martelli

Valerio Vantaggio

Trombons

Daniele Morandini★

Renato Filisetti

Giuseppe Grandi

Riccardo Bernasconi

Tuba

Javier Castano Medina

Timpani

Andrea Bindi★

Maxime Pidoux★

Percussió

Gianni Arfacchia

Gerardo Capaldo

Francesco Muraca

Arpa

Luisa Prandina★

★ Solistes

També et pot interessar

Palau 100

Dilluns, 17.10.22 - 20h

Sala de Concerts

Andrè Schuen

—*El corn màgic de la joventut* de Mahler

André Schuen, *baríton*

Ensemble de l'Orquestra de la Comunitat Valenciana

Anna Sułkowska-Migoń, *directora*

R. WAGNER: *Idili de Siegfried*, *WWV 10*

G. MAHLER: *El corn màgic de la joventut* (Arr.: K. SIMON)

Preus: de 15 a 58 €.

Palau 100

Dijous, 24.11.22 - 20h

Sala de Concerts

**Orquestra Simfònica de Viena & Meir
Wellber**

—*La Cinquena* de Mahler

Jan Lisiecki, *piano*

Orquestra Simfònica de Viena

Omer Meir Wellber, *director*

W. A. MOZART: *Concert per a piano núm. 21, en Do major, KV
467*

G. MAHLER: *Simfonia núm. 5, en Do sostingut menor*

Preus: de 25 a 125 €

Palau 100

Dijous, 19-01-23 - 20h

Sala de Concerts

**Orfeó Català, Orquestra Simfònica de
Bamberg & Hruša**

—*Simfonia del Nou Món* de Dvorák

Patricia Kopatchinskaja, *violí*

Orfeó Català (Pablo Larraz, director)

Orquestra Simfònica de Bamberg

Jakub Hruša, *director*

A. PÄRT: *Berliner messe*

I. STRAVINSKY: *Concert per a violí en Re major*

A. DVORÁK: *Simfonia núm. 9, “del Nou Món”*

Preus: de 20 a 68 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadris – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia – Josep Colomer Maronas – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

